

dat men
nede wel
ag, welke
worden.
ande den
aak weer
74. Blijk-
naast de
n zingen
het nut
vids, ge-
elijke lie-
le lieden
node be-
Dahen
al wezen,
loten zal
doed de
ijheid der
predikatie
te laten

icht 1578
beslissing
van Pe-
samen-
men tot
den, ach-
le Heilige
24), welk
e Synode
ravenhage

acht, kan
n Marnix
jn nieuwe
eel seker-
den oock
ynte gant-
gesongen
fweerdige
estaments
omelingen
en om een
ende Lot-
nes bezonnen
eren, ge-
len tyden
sorgelijk
te voeren,
en geloof-
tuen Tes-

odes niet
Schriftuur-
n worden.
gebruik
werd door
ig van de
de Avond-
e Utrecht,

esluit der
provincies
g moeilijk
almen en
genaamde
Duitsche
feestelijke
ynode van
het voor-
en uit den
drukken";
ij dit „niet
t een con-
Overijssel,
htste psal-
e drukken
gezingen
en tot het

ter boeren-
omen „ley-
en de be-
nen bij de
ht in 1612
nen en de
lofzingen
eenijdenis,
elvaart en
1615 ver-
58 liederen
justificatie
n voor het
inden zijn.
nu in ver-
ngen, zoo-
avondzang
weert wel,
David be-
door den
le Apostel
almen ook
strekt de
De oude
m de kerk
het argu-
et, wat de

Heilige Geest heeft geïnspireerd, antwoordt de Synode, dat ook deze gezangen wat de materie betreft, aan de Heilige Schrift ontleend zijn en dus Goddelijk van inhoud. En wat den rijm en het dicht aangaat, die menschenwerk zijn, zoo geldt het zelfde ook van de berijmde psalmen. Het is voorts nuttig, nevens de Psalmen, gezangen te hebben, die de daden van Christus herdenken, welke niet, of niet dan donker en in schaduwen zijn afgebeeld in de Psalmen. Ook spreekt uit de Psalmen de „geest des Ouden Verbonds". Het is daarom noodig liederen te hebben om Christus te loven en die meer smaken naar den Geest des Nieuwen Verbonds. De poging om dezen gezangsbundel te Utrecht in te voeren mislukte echter, zooals Voetius meedeelt, door verzet der gemeente en ook de latere Remonstrantsche gemeenten hebben dezen gezangsbundel niet in gebruik genomen.

Al zijn niet alle argumenten, die hier voor het zingen van gezangen werden aangevoerd onjuist — ook Voetius heeft ze ten deele overgenomen — toch heeft deze gezangsbundel, dien men van Remonstrantsche zijde poogde in te voeren, het verzet tegen de gezangen eer versterkt en is wel mede oorzaak geworden, dat de Synode van Dordrecht in 1619 nu het besluit nam: „In de kerken zullen alleen de 150 Psalmen Davids, de 10 geboden, het Onze Vader, de XII Artikelen des Geloofs, de lofzingen van Maria, Zacharias en Simeon gezongen worden. Alle andere gezangen zal men uit de kerken weren en daar eenige reeds ingevoerd zijn, zal men die met de gevoeligste middelen afstellen". Een uitzondering maakte de Synode alleen voor het gezang: O God, die onze Vader bist (de bede van vóór de predikatie), waarvan het al of niet gebruik in de vrijheid der kerken werd gelaten. Toch heeft dit besluit der Dordtsche Synode niet kunnen bewerken, dat in onze Noordelijke provincies de „Oostersche lofzingen" buiten gebruik werden gesteld. De bevolking was te veel aan deze lofzingen gehecht. En de Synode van Drenthe besloot dan ook in hare kerkenordering van 1638, Art. 83 „in de vrijheid der kerken te laten deze geestelijke gezangen, die in sommige kerken nog op de Feestdagen gezongen worden, te gebruiken of na te laten".

— „Bindend advies". III. (Slot).

Als dan het advies, dat de kerkelijke vergaderingen geven steeds behoort te worden opgevolgd, en niet aan het goedgevallen van hen, aan wie het gegeven wordt, wordt overgelaten, waarom wordt het dan „advies" genoemd? Kon er geen beter woord voor worden gekozen?

Het is alleszins te verklaren, dat zulk een vraag oprijst.

Men heeft ter verduidelijking er het adjektief „bindend" soms voorgezet.

Mooi is die combinatie niet.

Toch kunnen we begrijpen, dat men er behoefte aan had het karakter van het kerkelijk advies op die wijze aan te geven.

Een geheel passende term is moeilijk uit te denken.

Dit komt hiervandaan, dat het gezag der kerkelijke vergadering gansch en al eigensoortig is.

Het ouderlijk gezag kan als het noodig is, dwingend optreden.

Het overheidsgezag evenzeer.

Maar in de kerk bestaat geen uitwendige dwang.

Heerschappij mag er in geen enkelen vorm worden geduld.

Onze Heiland zelf sprak: „Gij weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen en de grooten gebruiken macht over hen, doch alzoo zal het onder u niet zijn." (Matth. 20:25, 26).

Zelfs aan het apostelambt wordt geen heerschappij toegekend. Paulus schreef: „Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap; want gij staat door het geloof." (2 Kor. 1:24).

Petrus hield het speciaal den ouderlingen voor: „noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren." (1 Petr. 5:3).

Jacobus vermaande: „Zijt niet vele meesters, mijn broeders, wetende, dat wij te meerder oordeel zullen ontvangen." (3:1).

Er is wel een kerkregering, maar geen kerkelijke heerschappij.

Tegen de heerschappij-idee, tegen het dwang-element biedt het woord „advies" een uitnemend tegenwicht.

Mits het nu maar van allen independentistischen zeurdeesem vrij blijve.

Aan deze kwestie zit natuurlijk veel meer vast, dat de bespreking zou loonen.

Wij hebben ons echter strikt tot het woord „advies" willen beperken.

Het andere komt, wanneer aan deze rubriek zich niet gelijk thans zulk een veelheid van onderwerpen opdringt, D.V. nog wel eens aan de orde.

— Tyo H. van Eeghen. †

Als een schok werd het door ons gevoeld, toen wij het bericht vernamen, dat de heer van Eeghen op de aarde niet meer is.

Niets was er, dat ons dit overlijden deed verwachten.

Tot voor kort hadden we hem bij verschillende

gelegenheden nog ontmoet. Geen spoor van lijden teekende hem.

Het was hem ook niet aan te zien, dat hij den leeftijd der sterken reeds had overschreden.

Hoe noode missen wij hem.

Altijd innemend, altijd nobel, altijd hulpvaardig, altijd bescheiden, zoo hebben we hem gekend en niet anders.

Hij had een ruim hart, doch vooral een onderwijshart.

Het Lager Onderwijs genoot in zijn liefde.

Maar inzonderheid onze Vrije Universiteit.

Wie was in trouw aan onze Universiteit hem gelijk?

Wij begrijpen 's Heeren weg niet, waarom juist hij ons moest ontvallen.

Doch omdat Hij genomen heeft, zij Hij ook geloofd.

God zal aan zijn ontfermen gedenken.

Aan die ontferming bevelen we ook mevrouw van Eeghen, thans vereenzaamd, aan.

— Zonde een cliché?

„De Standaard" en andere bladen brachten het bericht van de intrede van den ex-minister en ex-hoogleraar Slotemaker de Bruïne als hulp-prediker te Wassenaar.

Volgens deze verslagen zou de nieuwe hulp-prediker o.m. gezegd hebben: „Want dit is het ene, groote, dat ons te gebeuren staat: wij deugen niet! Men kan het ook noemen: onze zonde, maar dat is een afgesloten en ons weinig zeggend woord geworden. Het komt trouwens op hetzelfde neer."

Het is moeilijk te gelooven, dat prof. Slotemaker de Bruïne zich zoo zou hebben uitgelaten.

Wij vinden het al erg genoeg, dat iemand het zoo verstaan heeft.

Te bedenkelijker moet dit geacht, wijl dit geval niet op zichzelf staat.

Eenige jaren geleden schreef een christelijk dagblad, dat sinds dien een algeheele verhouding onderging, dat wij het woord „bekeering" niet meer moesten gebruiken, omdat het een afgesloten cliché was.

Er zijn ook predikers, wier gedrukte preeken den merkbaaren loeleg verraden om zulke woorden te mijden, al komen ze gelukkig niet in onze kerken voor.

Waar moet dat heen?

Ook wij zijn verklaarde vijanden van cliché's.

Maar woorden als zonde en bekeering kunnen nooit tot een cliché, nog minder tot een afgesloten cliché worden.

Anders zou het zelfde gelden van „genade", „verlossing", „Christus", enz.

Ja, de geheele Schrift zou dan uit afgesloten en ons weinig zeggende woorden bestaan!

Onze God opene de oogen van die dwazen, die zoo excentriek „frisch" willen wezen en toch zoo intensief „dof" zijn.

Want al wat de Schrift wil overtreffen is dof, muf, bedorven.

— Alweer een praatje van Prof. Bouwman.

Het gebeurde ons al enkele malen, dat we tegen scheeve voorstellingen van prof. Bouwman moesten opkomen.

Het verdriet ons, dat wij dit nu weer moeten doen.

Maar ook het verdrietige mag niet nagelaten, indien de plicht roept.

Prof. Bouwman schrijft in „De Bazuin", dat van kandidaten der Theol. School, die aan een andere inrichting wenschen te promoveeren, „zooals de kandidaten zelf verklaren, met name voor de dogmatiek, meer gevraagd wordt dan van de kandidaten der V. U. wordt geëischt".

Met die „andere inrichting" moet natuurlijk de Vrije Universiteit zijn bedoeld.

Immers, door geen enkele Openbare Universiteit hier te lande wordt het kandidaats-examen in de theologie, hetzij van Kampen, hetzij van de Vrije Universiteit, erkend.

En dat prof. Bouwman hier een buitenlandsche Universiteit op het oog zou hebben, mag wel als ongerijmd worden uitgeschakeld.

Veilig mogen wij derhalve aannemen, dat dit bezwaar tegen de Vrije Universiteit is gericht.

Zijn bezwaar geldt, gelijk hijzelf zegt, met name de dogmatiek.

Nu treft het, dat wel niemand beter over de gegrondheid van dit bezwaar kan oordeelen, dan schrijver dezes.

Welnu, hier sta dan de verklaring, dat van de beschuldiging geen schijn of schaduw aan is.

Ze is een praatje.

Meer niet.

Maar, voert Prof. Bouwman aan, de kandidaten verklaren het zelf.

Ik moet tot mijn spijt daartegenover stellen: dat kan niet.

Het eenige doctoraal examen, waarop dogmatiek gevraagd wordt, is het dogmatologische.

De eenige kandidaat, die bedoeld doctoraal examen heeft afgelegd en er dus over oordeelen kan, is doctorandus K. Cremer.

Welnu, ik heb mij tot hem gewend met de vraag, of hij iets had ondervonden, wat op de klacht van prof. Bouwman geleek.

Hij stond mij toe het volgende te publiceeren:

Hooggeachte Redactie,

Gaarne voldoe ik aan uw verzoek.

Op grond van eigen ervaring en door samenspreking met kandidaten, die hun opleiding ontvingen aan de Vrije Universiteit, kan ik met alle beslistheid tegenspreken, dat er voor het doctoraal examen in de Dogmatiek van de kandidaten van Kampen ook maar iets meer zou gevraagd worden dan van de kandidaten van Amsterdam.

Hoogachtend,

Uw dw.
K. CREMER.

Soestdijk, Anna Paulownalaan 18.

Hiermee kon volstaan worden.

Wat prof. Bouwman ons ten laste lei is lucht gebieken.

Maar ik wil er nog iets aan toevoegen.

Er zijn ook kandidaten van de Theol. School, die zich voor het doctoraal, waarop ook in Dogmatiek wordt geëxamineerd, voorbereiden.

Indien onze waarde collega onder hen ook maar één kan noemen, die op eenigerlei wijze dien indruk rechtmatig heeft kunnen krijgen, dan noodig ik hem uit, dat wij beiden met dien kandidaat, eventueel kandidaten, een samenspreking zullen houden en daarvan het resultaat mededeelen in „De Bazuin" en „De Reformatie". Alle kosten daarvan verbonnen neem ik voor mijn rekening.

Wij hij liever een anderen weg? Dan stel ik voor, dat Deputaten tot oefening van het Verband tusschen de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit te Amsterdam door ons beiden worden aangezocht, om deze zaak te onderzoeken en de uitkomst te publiceren. Ik laat buiten beschouwing of zij daar in hun kwaliteit van Deputaten niet toe geroepen zijn. Men zou daarvoor kunnen aanvoeren, dat zij het recht hebben alle examens in de theologie, ook de doctorale, bij te wonen, en dat zij hebben te waken, dat de Vrije Universiteit haar verplichtingen jegens de Gereformeerde kerken nakomt. Nu heeft de Synode van Den Haag in 1914 de wenschelijkheid uitgesproken, dat de Vrije Universiteit aan hen, die aan de Theologische School het kandidaats-examen met goed gevolg hebben afgelegd, zonder vernieuwd kandidaats-examen toegang verleene tot het doctoraal examen aan de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit. De Senaat der Vrije Universiteit heeft aan dien wensch volledig voldaan. Indien dan het doctoraal-examen voor kandidaten van Kampen in eenig opzicht zwaarder werd gemaakt dan voor die van Amsterdam, zou dit besluit niet loyaal worden uitgevoerd en dat zou de kerken te na komen. Maar zoo gemelde Deputaten al niet qua Deputaten zouden kunnen oordeelen, dan zijn zij wel de meest geschikt, die dit qua personen kunnen doen.

Ten overvloede voeg ik er aan toe, dat, hoewel de eischen voor het doctoraal examen met name in de Dogmatiek precies dezelfde zijn voor de studenten van beide inrichtingen, er door mij altijd rekening mee wordt gehouden, dat de overgang van de eene inrichting naar de andere eenige moeilijkheden met zich brengt en daarom alle tegemoetkoming door mij wordt betracht.

Gaarne ontvangen we daarop van prof. Bouwman een afdoend antwoord.

Laat hij nu niet als vroeger jeremiëren over den toon van dit schrijven.

Hij zelf laat ook niet altijd het geluid van een mak schaaap hooren.

In het artikel, waaraan bovenstaande klacht is ontleend, neemt hij een kerkelijk blad aldus onderhanden: „Doch zulk een taal is onverstandig, onwaar en wekt bitterheid".

Bepaald liefelijk klinkt dit niet.

Ik heb in den toon van mijn schrijven ook eenige ontstemming willen leggen.

Ik hoop, dat die opzet gelukt is.

Ook kome hij niet aan met veel vijven en zessen, die de kwestie niet raken.

Neen, hij ga nu eens op de kwestie in.

Want met zulke praatjes moet het toch eindelijk eens uit zijn.

Ik mag niet rusten, voor prof. Bouwman met die strijd-methode finaal breekt.

Overigens weet prof. Bouwman zeer wel, dat ik een collegiale verhouding met hem ten eerste op prijs stel en dat het mij aan waardeering van zijn persoon en arbeid niet ontbreekt.

HEPP.

De Psalmeelodieën en het Rhythmisch Zingen.

I.

Niet zonder grond mogen we onderstellen, dat degenen, die deze rubriek geregeld volgen, ook